

Wijziging van de artikelen 40, 41, 44, 50, 71, 228, 237, 238, 255, 296, 398 en 425 van het Wetboek van Strafvordering

MEMORIE VAN TOELICHTING

No. 5

Algemeen

In het kader der herzieningen van zeer beperkte omvang, bedoeld in de aanhef van de Memorie van Toelichting op het wetsontwerp tot wijziging van de artikelen 356 van het Wetboek van Koophandel en 1947 van het Burgerlijk Wetboek, dat thans onder no. 3716 aanhangig is, wordt bij het onderhavige ontwerp van wet voorgesteld enkele wijzigingen aan te brengen in het Wetboek van Strafvordering.

Toelichting op het artikel

A.—C. De regeling over de toevoeging van raadslieden in de artikelen 40—44 bevat speciale bepalingen voor het geval, dat de verdachte zich in voorlopige hechtenis bevindt. De reden hiervoor is, dat een verdachte dan niet in staat is om zelf voor zijn verdediging te zorgen.

Naar het oordeel van de ondergetekende geldt deze reden niet alleen voor degene, die zich in voorlopige hechtenis bevindt, doch ook voor de verdachte, die anderszins van zijn vrijheid is beroofd, b.v. doordat hij een vrijheidsstraf ondergaat of zich in gijzeling bevindt.

Door de voorgestelde wijzigingen zullen deze verdachten dan ook op dezelfde wijze een raadsman kunnen krijgen als degene, die zich in voorlopige hechtenis bevindt.

D. Geen der thans in artikel 44 genoemde autoriteiten komt in aanmerking om de verdachte die, anders dan op grond van voorlopige hechtenis van zijn vrijheid is beroofd, in te lichten over zijn bevoegdheid om toevoeging van een raadsman te verzoeken. Het meest aangewezen lijkt in dit geval het openbaar ministerie.

E. Ook in artikel 50 wordt alleen over de verdachten, die zich in voorlopige hechtenis bevinden, gesproken. Naar de mening van de ondergetekende dienen de waarborgen gegeven voor vrij verkeer met de raadsman even goed te gelden voor de verdachten, die op andere gronden van hun vrijheid zijn beroofd.

F. Ingevolge artikel 71 is slechts tegen het bevel tot gevangenneming of gevangenhouding hoger beroep mogelijk. Tegen het bevel tot verlenging der gevangenhouding — het bevel tot gevangenneming geldt voor onbepaalde tijd en wordt dus niet verlengd — kan geen beroep worden ingesteld. Het lijkt echter wenselijk, dat de verdachte die, bijv. doordat hij nog geen raadsman heeft, niet in beroep gaat tegen het bevel tot gevangenhouding zelf, nog éénmaal de gelegenheid krijgt de gegrondheid van de voorlopige hechtenis aan het oordeel van het Gerechtshof te onderwerpen.

G. en K. De artikelen 228 en 296 van het Wetboek bevatten een regeling voor de beëdiging van deskundigen, welke doelmatig is voor zover het personen betreft, die incidenteel als zodanig optreden, doch niet berekend is op het feit dat er tegenwoordig bepaalde personen zijn, b.v. psychiaters, anatonen en scheikundigen, die geregeld aan de strafrechtspleging hun diensten verlenen.

Dat deze personen telkens weer dienen te worden beëdigd blijkt niet bevorderlijk voor de sfeer van eerbied, waarin de eed behoort te worden afgelegd. Om deze reden acht de ondergetekende het wenselijk, dat een zodanig persoon eens voor al beëdigd wordt, zodat hij voor het uitbrengen van een schriftelijk verslag niet uitsluitend voor de beëdiging behoeft te verschijnen. Moet hij ter terechtzitting een verklaring afleggen dan bestaat tegen beëdiging vóór het afleggen der verklaring geen bezwaar.

H.—J. Het komt voor dat het openbaar ministerie lang wacht met het betekenen van de beschikking tot sluiting van het gerechtelijk vooronderzoek.

De verdachte verkeert hierdoor, langer dan noodzakelijk is, in onzekerheid, omdat de termijn voor het al dan niet nemen van een beslissing tot verdere vervolging in artikel 244 gekoppeld is aan de datum van de betekening van de beschikking tot sluiting van het gerechtelijk vooronderzoek. Deze betekening zelf is aan geen termijn gebonden. Dit is uiteraard onwenselijk. Voorgesteld wordt thans te bepalen dat het openbaar ministerie de beschikking tot sluiting van het gerechtelijk vooronderzoek binnen veertien dagen na het onherroepelijk worden aan de verdachte moet betekenen. Bij verzuim van deze termijn, zal de zaak ingevolge de onder J voorgestelde wijziging van artikel 255 zijn afgedaan, tenzij de rechter alsnog een nieuwe termijn stelt.

Onder de huidige bepalingen heeft het tijdstip, waarop de rechter-commissaris het gerechtelijk vooronderzoek sluit, geen consequenties voor de rechten van de verdachte. Onder de nieuwe regeling wordt dit anders. Voorgesteld wordt daarom, dat de rechter-commissaris aan de verdachte zal mededelen, wanneer hij de beschikking tot sluiting van de instructie heeft genomen.

L.—O. Bij kantongerechtszaken kan slechts vóór de aanvang van het onderzoek ter terechtzitting — op verzoek van de ambtenaar van het openbaar ministerie — een gerechtelijk vooronderzoek worden ingesteld. De bedoeling hiervan is de rechtsgang te bespoedigen. Veelal zullen kantongerechtszaken wel eenvoudig zijn, doch er kunnen zich toch ook hier ingewikkelde gevallen voordoen.

Wanneer in een dergelijk geval, in eerste aanleg of in hoger beroep, ter terechtzitting blijkt dat een nader onderzoek wenselijk is, zal dit niet meer kunnen worden ingesteld.

In verband hiermede wordt voorgesteld om de bepalingen, waardoor de mogelijkheden om een gerechtelijk vooronderzoek in te stellen, worden beperkt, te schrappen.

Voor het gerechtelijk vooronderzoek, ingesteld op last van de Kantonrechter, dienen dezelfde regelen te gelden, als voor dat ingesteld op verzoek van de ambtenaar van het openbaar ministerie. In verband hiermede worden in artikel 398, eerste lid, onder 13° dezelfde bepalingen van de gewone regeling van het gerechtelijk vooronderzoek, uitgezonderd, als in het derde lid van artikel 144.

De Minister van Justitie,
L. A. DONKER.